

להיות עפר ומים כמו סוטה, למי שהסטין דרכו לאביו.

כתוב והוא קללני קללה נמרצת. וכתוב ואשבע לו בה' לאמר אם אמיתך בחרב. וכי שמעי הנה טפש? שאלו כף השביע אותו, שלא יאמר בחרב לא, אבל בחנית לא. או בחץ בן.

א"ר שני דברים יש כאן. אחד אמר התינוק, בנו של הדג הגדול, אותו שקשקשיו עולים לרום העננים. שבועתו של דוד המלך, כשהיה רוצה להשבע, היה מוציא את חרבו ששם היה חקוק שם חקוק ושם נשבע. וכך עשה לשמע, שכתוב ואשבע לו בה' לאמר אם אמיתך בחרב. במה היתה השבועה הזו? בחרב. (בחרב זהו ששם הקדוש רקק בה שבועה) בחרב נשבע. ודבר אחר דן שלמה. אמר, בקללה בא אל אבי, בדברים - הרי דברים אליו. ובשם המפרש הרג אותו ולא בחרב. ולכן שלמה עשה כן.

עכשו יש להתבונן, שפיון שדוד השביע אותו, למה הרג אותו, שנראה ששבועה זו היתה בעלילה, שהרי הלב והפה לא היו כאחד? אלא ודאי דוד לא הרג אותו, והרי ידוע, כל איברי הגוף מקבלים הכל, והלב לא מקבל אפלו פחות של נימה של שערה. דוד המלך היה הלב, וקבל מה שלא ראוי לו לקבל, ומשום כן, ונדעת את אשר תעשה לו כתוב. ועוד, שהרי האילן גורם להיות נוטר ונוקם כנחש.

כתוב (תהלים נא) כי לא תחפץ זבח ואתנה עולה לא תרצה. זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה. כי לא תחפץ זבח, וכי לא רוצה הקדוש ברוך הוא שיקריבו לפניו קרבן, והרי הוא תמן לרשעים קרבן והא איהו אתקין לגבי

כסוטה, למאן דאסטין ארחא לגבי אבוי. בתיב (מלכים א ב) והוא קללני קללה נמרצת. וכתוב ואשבע לו ביני' לאמר אם אמיתך בחרב. מאי בחרב. וכי שמעי טפשא הוה, דאילו הכי אומי ליה, דלא יימא בחרב לא. אבל בחנית או בגירא אין.

א"ר תרין מלין הכא. חד אמר ונוקא, בריה דנונא רבא ההוא (דף ק"ח ע"א) דקשקשו סלקין לרום עננין. אומא דדוד מלכא, כד הוה בעי לאומא, אפיק חרבא דיליה, דתמן הוה חקיק שמא גליפון, ותמן אומי. וכך עביד לשמע, דכתיב ואשבע לו ביני' לאמר אם אמיתך בחרב. במאי הוה אומא דא. בחרב. (ס"א בהאי חרב השמא קרישא חקוק ביה אומי) בחרב אומי. ומלה אחרא, דן שלמה, אמר, בקללה אתא לגבי אבא, במלין, הא מלין לגביה, ובשם המפורש קטליה, ולא בחרב. ובגין דא עביד שלמה הכי.

השתא אית לאסתפללא, דכיון דאומי ליה דוד, אמאי קטליה, דאתחזי דהא אומא דא בעלילה הוה, דהא לבא ופומא לא הוו כחדא. אלא ודאי דוד לא קטליה, והא ידיעא, כל שייפין דגופא מקבלין כלא, ולבא לא מקבלא אפילו כחוטא דנימא דשערא. דוד מלכא לבא הוה, וקביל מה דלא אתחזי ליה לקבלא, ובגין כן, (מלכים א ב) ונדעת את אשר תעשה לו כתיב. ותו, דהא אילנא גרים למהוי נטיר ונוקם כחויא.

בתיב (תהלים נא) כי לא תחפץ זבח ואתנה עולה לא תרצה. זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה. כי לא תחפץ זבח, וכי לא בעי קדשא בריך הוא דיקרבון קמיה קרבנא,

חייביא קרבנא, דיקרבון ויתפפר להו חובייהו. אלא דוד לקמי שמא דאלהים אמר, וקרבנא לא קרבין לשמא דאלהים, אלא לשמא דיו"ד ה"א וא"ו ה"א. דהא לגבי דינא קשיא מדת הדין, לא מקרבין קרבנא. דכתיב, (ויקרא א) אדם פי יקריב מכם קרבן ליי'. ליי', ולא לשמא דאלהים. וכי תקריב קרבן מנחה ליי'. זבח תודה ליי'. זבח שלמים ליי'. ובגין כך, פיון דדוד מלפא, לגבי אלהים אמר. אצטריף למכתב, פי לא תחפוץ זבח ואתנה עולה לא תרצה. דהא לשמא דא לא מקרבין, אלא רוח נשברה. דכתיב זבחי אלהים רוח נשברה. קרבנא דאלהים, עציבו ותבירו דלפא. ובגין כך, מאן דחלם חלמא בישא, עציבו אצטריף לאחזאה, דהא במדת אלהים קיימא, וזבח דמדת דינא, עציבו אצטריף ורוח נשברה, וההוא עציבו מסתייה לחלמא בישא, ולא שלטא דינא עלוי. דהא זבח דאתחזי למדת דינא, אקריב קמיה.

רב נשפר ונדפה אלהים לא תבזה, מאי לא תבזה, מפלל דאיפא לב דאיהו בונה. אין. היינו לב דאיהו גאה, לב בגסות רוחא, היינו לב דאיהו בונה, אבל לב נשפר ונדפה אלהים לא תבזה.

היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים. מאי היטיבה, אתחזי דהא טיבו אית בה, והשתא היטיבה על ההוא טיבו. ודאי הכי הוא, דהא מן יומא דקודשא בריף הוא אשתדל בבנין בי מקדשא לעילא, עד פען, ההוא הטבה דרצון, לא שרייא על ההוא בנין, ועל דא לא אשתכלל. דהא בשעתא דרצון דלעילא יתער, ייטיב וידליק נהורין דההוא בנין, וההוא עבידתא, דאפילו

שיקריבו ויתפפר להם חטאם? אלא שדוד אמר את זה לשם אלהים, וקרבן לא מקריבים לשם אלהים, אלא לשם יו"ד ה"א וא"ו ה"א. שהרי לדין הקשה, מדת הדין, לא מקריבים קרבן, שכתוב (ויקרא א) אדם פי יקריב מכם קרבן לה'. לה', ולא לשם אלהים. וכי תקריב קרבן מנחה לה'. זבח תודה לה'. זבח שלמים לה'.

ומשום כך, פיון שדוד המלך אמר לאלהים, הצטרף לכתב פי לא תחפץ זבח ואתנה עולה לא תרצה. שהרי לשם הזה לא מקריבים, אלא רוח נשברה, שכתוב זבחי אלהים רוח נשברה. קרבן של אלהים הוא עציב ושברון לב. ומשום כך, מי שחלם חלום רע, צריך להראות עצבות, שהרי במדת אלהים (ד"ו) עומד, וזבח של מדת הדין צריך עצבות ורוח נשברה, ואותה עצבות מרפאת את החלום הרע, ולא שולט עליו הדין. שהרי הזבח שראוי למדת הדין, הקריב לפניה.

רב נשפר ונדפה אלהים לא תבזה. מה זה לא תבזה? מפלל שיש לב שהוא בונה? כן. זהו לב שהוא גאה, לב בגסות הרוח, הינו לב בונה, אבל לב נשפר ונדפה אלהים לא תבזה.

היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים. מה זה היטיבה? נראה שהרי טוב יש בה, ועכשו היטיבה על אותו הטוב! ודאי כך הוא, שהרי מן היום שהקדוש ברוך הוא השתדל בבנין בית המקדש שלמעלה עד עכשו, אותה הטבה של רצון לא שרתה על אותו הבנין, ועל כן לא נתקן. שהרי בשעה שהרצון העליון יתעורר, הוא ייטיב וידליק את המנורות של אותו הבנין ואותו

המעשה, שאפלו המלאכים של מעלה לא יוכלו (א) להסתכל באותו בית מקדש ולא באותו בנן, ואז בית המקדש וכל המעשה נתקן.

תבנה חומות ירושלים. וכי מיום שהשתדל בבנין בית המקדש עד עכשו לא בנה אותם? אם חומות ירושלים עד עכשו לא בנה - בית המקדש על אחת כמה וכמה. אלא שכל מעשי הקדוש ברוך הוא אינם כמעשי בן אדם. כשפני אדם בנו בית המקדש למטה, בהתחלה עשו את חומות העיר, ולבסוף עשו את בית המקדש. חומות העיר בהתחלה כדי להגן עליהם, ואחר כך בנין הבית. והקדוש ברוך הוא לא כך, אלא בונה בתחלה את בית המקדש, ובסוף כשיריד אותו מן השמים ויושיב אותו על מקומו, אז בנה את חומות ירושלים, שיהן חומות העיר. ועל זה אמר דוד המלך עליו השלום, (תהלים נא) היטיבה ברצונך את ציון - בהתחלה, ואחר כך תבנה חומות ירושלים.

כאן יש סוד. כל המעשים שעושה הקדוש ברוך הוא, בהתחלה מקדים אותו שלבחוץ, ואחר המם שלפנים, וכאן לא כך. בא וראה, כל אותם המעשים שעושה הקדוש ברוך הוא ומקדים אותו של בחוץ, המם הקדים במחשבה, וכמעשה אותו של בחוץ, שהרי כל קלפה היא מצד האחר, והמם מן המם, ותמיד הצד האחר מקדים וגדל ומתרבה ושומר הפרי. כיון שמתרבה, זורקים אותו החוצה, ויכין רשע וצדיק ילבש, וזורקים את אותה קלפה, ומברכים את הצדיק בעולם. אבל כאן, בבנין בית המקדש, שהצד הרע יעבר

מלאכין דלעילא, לא ייכלון (א) לאסתפלא בההוא בי מקדשא, ולא בההוא בנן. וכדין בי מקדשא, וכל עובדא אשתכלל.

תבנה חומות ירושלים, וכי מן יומא דאשתדל בבנין בי מקדשא עד כען, לא בנה לון.

(א) אי חומות ירושלים עד כען לא בנה, בי מקדשא על אחת כמה וכמה. אלא קדשא בריך הוא, פל עובדוי, לאו כעובדי דבני נשא. בני נשא כד בנו בי מקדשא לתתא, בקדמיתא עבדו שורי קרתא, ולבסוף עבדו בי מקדשא. שורי קרתא בקדמיתא, בגין לאגנא עליהו, ולבתר בנינא דביתא. קדשא בריך הוא לאו הכי, אלא בני בי מקדשא בקדמיתא, ולבסוף, פד יחית ליה משמיא, ויותיב ליה על אתריה, כדין יבנה חומות ירושלים דאנון שורין דקרתא. ועל דא אמר דוד עליו השלום, (תהלים נא) היטיבה ברצונך את ציון בקדמיתא, ולבתר תבנה (דף ק"ע"ב) חומות ירושלים.

הכא אית רזא, פל עובדין דעביד קדשא בריך הוא, בקדמיתא אקדים ההוא דלבר, ולבתר מוהא דלגו, והכא לאו הכי. תא חזי, פל אינון עובדין דעביד קדשא בריך הוא, ואקדים ההוא דלבר, מוהא אקדים במחשבה, ובעובדא ההוא דלבר, דהא כל קליפה מסטרא אחרא הוי, ומוהא מן מוהא, ותדיר סטרא אחרא אקדים ורבי ואגדיל ונטיר איבא. כיון דאתרבי, זרקין ליה לבר, (איוב כז) ויכין רשע וצדיק ילבש, וזרקין לההיא קליפה, ומברכין לצדיקא דעלמא. אבל הכא, בבנינא דבי מקדשא, דסטרא בישא יתעבר מעלמא, לא אצטריך, דהא מוהא וקליפה דיליה הוי. אקדים מוהא, דכתיב היטיבה ברצונך את ציון בקדמיתא, ולבתר תבנה

מהעולם - לא צריך, שהרי המח
והקלפה שלו היה. הקדים המח,
שפתוב היטיבה ברצונך את ציון
- בהתחלה, ואחר כך תבנה
חומות ירושלים. אותה חומה
החיצונית, שהיא קלפה, שלו היא
ממש, שפתוב (זכריה ב) ואני אהיה
לה נאם ה' חומת אש סביב. אני
ולא הצד הרע.

ישראל הם המח העליון של
העולם. ישראל עלו במחשבה
בתחלה. העמים עובדי עבודת
פוכבים ומזלות, שהם קלפה,
הקדימו, שפתוב (בראשית לו) ואלה
המלכים אשר מלכו בארץ אדום
לפני מלך מלך לבני ישראל.
ועתיד הקדוש ברוך הוא להקדים
את המח בלי קלפה, שפתוב (ירמיה
ב) קדש ישראל לה' ראשית
תבואתה. המח קודם לקלפה.
ואף על גב שהמח יעמד בלי
קלפה, מי הוא שיושיט יד לאכל
ממנו? משום שכל אכליו יאשמו
רעה תבא אליהם נאם ה'.

באותו זמן, (תהלים נא) אז תחפץ
זכחי צדק. היות שהרי אז יתחבר
הכל בחבור אחד, ויהיה השם
שלם בכל תקונו, ואז תקרבן יהיה
שלם לה' אלהים. שעכשו אלהים
לא מתחבר לקרבן, שאלמלא
התחבר בו, כמה אלהים יעלו
אזנים להתחבר לשם. אבל באותו
זמן, (שם פו) פי גדול אתה ועושה
נפלאות אתה אלהים לבדך. ואין
אלהים אחר.

ובאותו זמן כתוב, (דברים לב) ראו
עתה כי אני אני הוא ואין אלהים
עמדי. (ראו עתה) ראו כי אני אני הוא
גדול, מה זה עתה? אלא שלא
היה קדם לכן, ובאותו זמן זה
יהיה. אמר הקדוש ברוך הוא,
עתה ראו מה שלא יכלתם לראות
מקדם לכן.

כי אני אני, למה פעמים? אלא

חומות ירושלים. ההיא חומה דלבר, דאיהי
קליפה, דיליה היא ממש. דכתיב, (זכריה ב) ואני
אהיה לה נאם יי' חומת אש סביב. אני ולא
סטרא בישא.

ישראל, אינון מוחא, עלאה דעלמא. ישראל
סליקו במחשבה בקדמיתא, עמין
עובדי עבודת פוכבים ומזלות, דאינון קליפה,
אקדימו. דכתיב, (בראשית לו) ואלה המלכים אשר
מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני
ישראל. וזמין קדשא בריך הוא, לאקדמא
מוחא, בלא קליפה. דכתיב, (ירמיה ב) קדש
ישראל ליי' ראשית תבואתה, מוחא קדים
לקליפה. ואף על גב דמוחא יקום בלא
קליפה, מאן הוא דיושיט ידא למיכל מגיה,
בגין, (ירמיה ב) דכל אוכליו יאשמו רעה תבא
אליהם נאם יי'.

בהווא זמנא, (תהלים נא) אז תחפץ זכחי צדק.
בגין, דהא פדין, יתחבר פלא בחבורא
חדא, ויהא שמא שלים בכל תקונייה. וכדין
קרבנא להוי שלים, ליי' אלהים. דהשתא
אלהים לא אתחבר לקורבנא, דאלמלא
אתחבר ביה, כמה אלהים יסלקון אודנין
לאתחברא תמן. אבל בהווא זמנא, (תהלים פו) פי
גדול אתה ועושה נפלאות אתה אלהים לבדך.
ואין אלהים אחרא.

ובהווא זמנא כתיב, (דברים לב) ראו עתה כי אני
אני הוא ואין אלהים עמדי (ראו עתה)
ראו כי אני אני הוא סגיי, מאי עתה. אלא דלא
הוה קדם לכן, והווא זמנא ליהוי. אמר
קדשא בריך הוא, עתה ראו, מה דלא תיכלון
למיחמי מקדמת דנא.

כי אני אני, תרי זמני אמאי. אלא לדייקא,
דהא לית תמן אלהים, אלא הוא. דהא